

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknél és tanítóknál egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtából és támlappal együtt 8 frt.
Nyitott soronként 30 kr.
Többesbörzi hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadhatók el.

Közeletünk.

E bő redőzetű kérdéssről elmélkedni kívánván, önkénytelenül egy vidéki újságíró társam jut eszembe, ki Aradon szolgálván a nyilvánosságot, lapjában állandó rovatot nyitott e címen: aradi élet. Az aradi életbe aztán ily cikkek is kerültek: a polgármesterné halála.

Okvetetlen ez a humoros ellentét jut eszembe, midőn a közéletéről akarok írni, a mi — nincs. Vagy közélet az, a hogy nálunk, a Bánffy miniszterelnök kulináris szállóigéje szerint a közügyeket kezelik? A község, a társadalom, az egyházi közdolgozók intézésénél nem eléggé méltányolható kitarással egy-két ember vesz részt, a többi pedig távollétével tüntet.

Szeretnők sorra venni intézményeinket, hogy szembetűnjék azok meddősége, elszibbadása, vagy decomponálása.

Szembem azzal, hogy a magyar középosztály az önkormányzat jogaiba minden vonalon behelyezkedik, azt látjuk, hogy a közügyek intézésébe egyenes arányban nő meg az indolencia, vagy keleti fatalismus.

Nem helyi tünet, hanem országos veszedelem, hogy közéletünk pangása a legmagasabb intézmények bepusztítását okozza.

Mindaz, a minek eleven közérdeklődésből kellene táplálkoznia, stagnál, vagy semmivé züllyik, mert nem törődik vele senki.

Valóban paradoxon nélkül olyan a mi közéletünk, hogy inkább halott, semmint élő.

Miért?

Igen sok oka-foka van ennek:

egyik legnagyobb, hogy társadalmunk szeparatizmus s még a legkisebb helyen is a hasoncelu állatpompiztik egyesületek társadalmi kasztok szerint szervezkednek. Az egymástól elzárkózás, vidéki érzékenység, avagy a gyűlölködés bitor vetelkedése teremti meg a voltaképpen azonos feladatu, a viribus unitis elve alapján nagy feladatokra képes egyesületeket.

Anyagi erő nélkül aztán az egyesületi élet megszibbad, ha még a magyar társadalomnak nem is lenne olyan szalmaláng-szerű felgerjedése, a milyen van. Ez a felgerjedés teremti és temet egyesületeket. Ha a kitarás is olyan nemzeti erő, mint a gyors lelkesedés valamely szép eszme iránt, akkor egy nemzetnek sem lenne tettekre későbbi társadalma! Istenem, mi lenne akkor a nemzetből!

Közeletünk pangásának másik fő oka az életnek túlságosan kifejezett igényei. Inter arma silent musae, pedig mi állandóan háborút folytatunk, a kenyérszerzés harcát vivjük. Nálunk, nem úgy, mint a demokracia vívmányaitól régebben megáldott országokban, az öröklött vagyon kevés, a munkás osztály java része kenyérért izzad. A munka mellett a mi tultengő közéletünket szolgáló sem idő, sem lelkesedés nincs. Más országokban is a „Verein“-ok legtörszörsebb tagjai s fentartói a töke kamataiból élő nyárspolgárok, ezekből a specisekből pedig nálunk a legkevesebb. Sulyt adhatna közéleti munkáságunknak az arisztokracia, de mi lenne akkor Tokióval? Ne kívánjunk lehetlenségeket. Pang közéletünk, mert a magyar társadalomban a kötelesség-érzet nincs jól kifejlődve. Az a köte-

lességérzet, a mely kitaróan munkára sarkalná mindazokat, a kik megbízást vállalnak a közmunkára.

Mert nobile officiumokat elfogadni derék dolog, de annak lelkiismeretesen meg is felelni, még is derekabb és míg ezt a kötelességérzetet ki nem fejlesztik, addig hiába lamentálunk mi.

Vége a pangást előidézők a strébrek. A feltűnés, a szertelen kapaszkodás nem valami épületes látvány.

Miképpen segíthetünk közéletünk felrészítésén?

Együttműködés jó elhatározással.

Annyi egyesületet tartunk fel, a mennyit felvirágoztatni bírunk. Az erőteljes társadalmat a sokféle egyesület nem erőssé, de erőtlenebbé teszi, mert a minden vonalon mutatkozó balsiker annak tanulságát nyújtja, hogy nem terem mitőlünk nagy munka.

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye törvényhatósági bizottsága, Zilahon, a vármegyház dísztermében 1896. évi szeptember hó 28-án délelőtt 9 órakor s folytatva őszi rendes közgyűlést tart.

Tárgyjegyzék.

1. Főispán értesítése arról, hogy ő cs. és apost. kir. Felsége a magyar állam ezredéves fennállásának megünneplése alkalmából a hozzá intézett hódolatért legmagasabb köszönetét nyilvánítani méltóztatott.

2. Alispáni jelentés a vármegye közállapotairól.

3. Alispáni előterjesztés három százalékos betegápolási pótdíjnak az 1883. XV. t.-c. 10. §. értelmében névszerinti szavazás útján való megállapítása és az 1897. évre való kivetése tárgyában.

renek a fiát elfogatta s katonának beszállította.

A két érdekes okmány így szól:

Méltóságos Liber Báro Fő Ispány Ur! A mostani szorgos katonafogadás iránt Nagyságodnak Szüntelen Szorgato parantsolattal, alázatos tisztelettel vettem tellyes igyekezettel is vagyok a' legjobb móddal, hogy tellyesíttessem, de ezen királyi Rendelés tellyesítésben igen nagy akadályt okoz mostan Bánfi Hunyadon Résideáló Losontzi Méltóságos Liber Báro Bánffy Farkas Ur: a' kiis a' mint ezen ide zárt nekem intézett Leveléből meg tette, a' Bánffy Hunyadi Birákat a' Katona fogástól kemény büntetés alatt el tiltotta, — hogy hire és engedelme nélkül edgyet is — ne fogjanak, már pedig ha eő Nagysága hírével léssen, ugy bizonyoson nem fognak; nevezetesen pedig az eő Nagysága Emberei közül, a kik között sokan vadnak katonának való, tenyegetésekkel nem tsak a' Bánffy Hunyadi hanem más helységi Birákat is el ijesztett, mivel tettése ellen annyival is inkább nem mérnek a' Birák tselekedni, hogy már edgy Falusi Birot Bánffy Hunyadon kedden esendő vásárkor, most nem régiben Udvarában bé huzatott, és ötvenig veretett, s ezt meg tudván a' más helységi Birák nagyon megrettenek; melly illetén cselekedete mián a' Tisztelt Báro Urnak, a' hol birtoka vagyon, a Publica administratio nem tellyesíttethetik; Bátorkodtam azért Nagyságodnak ezen dolgot azért is jelenteni, hogy ha a Rendeléseket pontosan nem tellyesíthetem, én oka ne légyek;

4. Az üresedésbe lévő vármegyei III-ad aljegyzői és árvaszéki jegyzői állásoknak választás útján való betöltése.

5. M. kir. belügyminiszter urnak, a rendszeresíteni szándékolt al-levéltárnoki állás javadalmazását megtagadó 54729—1896. sz. leirata, s ezzel kapcsolatban alispánnak az irattár kislejtezésére vonatkozó előterjesztése.

6. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak a kir. építészeti hivatal 1895. és 96. évi fentartási kiadásaihoz való hozzájárulást elengedő leirata.

7. A vármegyei házi pénztárnak 1897. évre egybeállított és az átlandó választmány javaslataival együtt előzőleg 15 napi közszemlére kitett költségvetése.

8. A vármegye törvényhatósági közutainak az 1897. és 1898. évek vonatkozólag egybeállított, a közigazgatási bizottság javaslataival ellátott és előzőleg 15 napi közszemlére kitett költségvetése.

9. Maros-Torda vármegye átirata a a folyó év június 8-án megtartott hódoló díszfelvonulás és tisztelő küldötségeinek egy körképben való megörökítése iránt mozgalom megindítása tárgyában.

10. Zólyom megye átirata, az állami anyakönyvvezetési eljárás egyszerűsítése iránt a belügyminiszter urhoz intézett felirat támogatása iránt.

11. Torda-Aranyos vármegye pártolás végett megküldi a földadó leszállítása tárgyában pénzügyminiszter urhoz intézett feliratát.

12. Sopron vármegye pártolás végett megküldi a törvényhatósági tisztviselők elhalálozása alkalmával családjaik részére járó temetési járulék kifizetése tárgyában belügyminiszter urhoz intézett feliratát.

13. Abauj-Torna vármegye közigazgatási bizottsága hasonló szellemű fölterjesztés végett megküldi az állatorvosi akadémiát végzett ösztöndíjasoknak a kerületi állami állatorvosok mellé való beosztása iránt földmívelésügyi miniszter urhoz intézett kérelmét.

14. Komárom szab. kir. városnak a Klapka György emlékére emelendő szobor költségeihez való hozzájárulás iránti megkeresése.

A „Szilágy-Somlyó” Táraja.

A hodosi bíró panasza.

A régi világban, mikor még az általános védkötelezettségnek hire sem volt, nem úgy szedték össze a katonának való legénységet, mint most, hogy összeírják sorozó járásokként alkalmast és nem alkalmast egyaránt s a sorozó bizottság egyenként megvizsgálva, az összesből kiválogatja a szükséges létszámot; hanem a vármegye főispánja elrendelte a járási szolgabíráknak, hogy ha a verbunkos járáások megfelelő eredményre nem vezetnek s kellő számú legény nem állott önkéntesen katonának, hát a szükséghez s lehetőséghez képest az arra való (rovott előéletű) és arra alkalmas legénység közül fogasson be bizonyos számú legényeket, akik aztán ha egészséges, erős testalkatúak voltak, be lettek sorozva katonának.

A szabadságszeretet nem kevés esetben nyilvánult régen is olyantén formában, hogy azok a legények, akiket, vagy verbunk útján, vagy kötéllal katona sorba állítottak, hát vagy maguk, vagy hozzátartozóik s pártfogóik útján kicsinálták a módját, hogy a kényelmetlen katonamundérból s még kényelmetlenebb katonarégulából kimenekülhessenek. Tehát a régi jó világban is hol egy, hol

más módon és alakban, de nem ritkán előfordultak a katonaszabadtások s hogy a régi világban sem volt az olyan kicsiny dolog és hogy a katonaszabadtókkal szemben az államhatalom akkor is nagy erélyel kívánt eljárni, élénken mutatja egy 1813-ik évben felvett tanu-hallgatási jegyzőkönyv, s azt előző pár levél melyekből látszik hogy az olyan hatalmas urnak is, mint aminő Losonczy báró Bánffy Farkas is vala, szintén meggyülemlt a baja.

Egy kis füzetke került kezembe a napokban, melynek címe „Pára a Br. Bánffy Farkas ur perében”. E füzetkéből érdemesnek tartom közölni a bánffy-hunyadi szolgabírónak a vármegye főispánjához intézett levelét, melyben erélyes intézkedést kér háro Bánffy Farkas ellen, aki a katonafogdosást meghüsitja, mert a jószágán lévő falusi birákat a katonafogdosástól eltiltja, sőt amelyik tilalma ellenére cselekszik, meg is fenekelteti, mint ezt a levél szerint a hodosi bíróval meg is tette.

Ugyanebből közlöm a hodosi bírónak a vármegye főispánjához és nemes Kolozsvármegye tekintetes tisztségéhez intézett alázatos könyörgő levelét is, melyben a szegény bíró keservesen elpanaszolja, hogy a liber báro Bánffy Farkas az udvarára bevettette, és ott megfenekeltette s nagyobb szegényre egy kést és rovást adott kezébe, hogy sajátkezüleg róvja fel, hogy hány ütést kap. S miként a panaszlevél mondja, mind ezt csupán azért, mert a szolgabíró parantsolatára katonát lévén köteles fogni, a báró ur egy embe-

melly alázatos jelentésem mellett mély tisztelettel vagyok. Méltóságos Liber Báro Fő Ispány Ur Nagyságodnak, alázatos szolgálja Zámbo Ferentz pp. Szolga Biro. Magyar Gyerő Monostori Méltóságos Liber Báro Kemény Ignácz Urnak, Tekintetes Nemes Kolos Vármegye nagy Méltóságú Fő Ispánnának eő Nagyságának alázatos tisztelettel. Hivatalból. Kolozsvárt.

Méltóságos Liber Báro Fő Ispány Ur! és Tekintetes Tiszttség.

Tsak most terjeszthetem a' Tekintetes Tiszttség elejébe alázatos, és keserves panaszomat, — minekutánna az halál megkegyelmezett, és még élni engedett, melly is ebből áll: A Télen éppen a' midőn a' Besztterztére adminisztrál elérésért adandó pénz gyűjtöttem volna bé a' Falusiaktól, Méltóságos Liber Báro Bánffy Farkas Ur eő Nagyságának edgy ide való Hodosi Lupe Gyurka nevezetű Szolgáló Embere két fiával előbb Engemet, annak utánna edgyetlen edgy Fiamat kegyetlenül meg verving, hogy mi szándékomból verték légyen meg, — edgy Esketést per ágáltattam, mellynek végben vitélére, a' Tekintetes Fő Biro Nagy Lázár Urtól ki rendeltettek. a' Járásbéli Szolga Biro Tekintetes Ertséi Sigmund, és Hütes Adressor Hertzeg Josef Urak, mellyben meg világosodott ártatlanságom, a' Tekintetes Tiszttséghez edgy Instántiammal bé küldvén, azt Méltóztatott parantsolni a' Tekintetes Szolga Biro Urnak, hogy Lupe Gyurkát két Fiával edgyütt Tömlöztre küldgye, a' mint hogy ezt a' Tekintetes Szolga Biro Ur, végbe is vitte,

A szilágysági vonal menetrendje.

— Érvényes 1896. május 1-től. —

Nagy-Károlytól—Zilahig.

Állomások	3712 számu vonat	3714 számu vonat
Nagy-Károly indul	530	415
Mező-Terem	600	443
Érhatvan	615	458
Tasnád-Szántó	637	521
Tasnád	701	543
Szakácsi	719	601
Ákos	750	633
Alsó-Szopor	814	700
Derzsida	835	723
Sarmaság	849	738
Ökörítő	915	807
Sz.-Balla	933	828
Haraklány	950	845
Cigányi	1005	904
Zilah érkezik	1017	918

Zilahtól—Nagy-Károlyig.

Állomások	3713 számu vonat	3711 számu vonat
Zilah indul	420	301
Cigányi	432	313
Haraklány	447	327
Sz.-Balla	504	343
Ökörítő	520	359
Sarmaság	534	413
Derzsida	603	442
Alsó-Szopor	626	504
Ákos	655	533
Szakácsi	723	559
Tasnád	742	619
Tasnád-Szántó	806	643
Erhatvan	821	658
Mezőterem	837	714
Nagy-Károly érkezik	906	743

Sarmaságtól—Sz.-Somlyóig.

Állomások	3812 számu vonat	3814 számu vonat
Sarmaság indul	909	438
Somlyó-Ujlak	935	504
Sz.-Somlyó érkezik	953	523

Sz.-Somlyótól—Sarmaságig.

Állomások	3811 számu vonat	3813 számu vonat
Sz.-Somlyó indul	755	320
Somlyó-Ujlak	814	339
Sarmaság érkezik	839	403

Az aláhuzott idő éjjeli idő 6-tól 6-ig reggel.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

5569 - 896. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött Bogdánháza, Boronamező, Bagolyfalu és Palicka községekből álló bogdánházi körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-ának értelmében felszerelt, keresztlevéllal is ellátott folyamodványukat **folyo évi október hó 19-én d. u. 5 óráig** annyival is inkább nyujtsák be hozzám, mivel a későbbben érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

A választás Bogdánháza község-házánál folyó évi október hó 24-én d. e. 9 órakor fog megtartatni.

A betöltendő körjegyzői állással egybekötött javadalmak a következők:

- 1) Évi fizetés 400 frt.
- 2) Irodai átalány 31 frt.
- 3) Fuvar és napdíj

átalány 64 frt.
4) Állami adó beírásért 51 frt.

Összesen 546 frt.

ezenkívül 6 öl tűzifa és kényelmes — veteményes kerttel is ellátott — jegyzői lak, — a vármegyei szabályrendeletben, magán munkálatok teljesítéséért megszabott díj; — végül, ha egyuttal állami anyakönyvvezetőnek is kineveztetik, 100 frt tiszteletdíj.

Kraszna, 1896. szeptember hó 7-én.

Nagy Domokos
főszolgabíró.

2—3

5748—896. kig. sz.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött Alsó-Bán, Felső-Bán, Pecsely, Máron és Hosszuaszó községekből álló alsó-báni körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-ának értelmében felszerelt s keresztlevéllal is ellátott folyamodványukat **folyo évi október hó 26-án d. u. 5 óráig** annyival is inkább nyujtsák be hozzám, mivel a későbbben érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

A választás Alsó-Bán község-házánál folyó évi október hó 31-én d. e. 10 órakor fog megtartatni.

A betöltendő körjegyzői állással egybekötött javadalmazás a következő:

- 1) Évi fizetés 420 frt.
- 2) Irodai átalány 42 frt.
- 3) Tűzifa „ „ 67 frt 50 kr.
- 4) Adószedési díj
- 5) Utazási átalány 80 frt.

Összesen 664 frt.

ezenkívül kényelmes — veteményes kerttel ellátott — jegyzői lak; — a vármegyei szabályrendeletben magán munkálatok teljesítéséért megállapított díj; — végül: ha egyuttal állami anyakönyvvezetőnek is kineveztetik, 100 frt tiszteletdíj.

Kraszna, 1896. szeptember hó 6-án.

Nagy Domokos
főszolgabíró.

2—3

Több mint 50 év óta
sikerrel használtatik!

Az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

Eszéki Salvator-Szappan.

Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezentul is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban

készül és megrendelhető. 16—16

Szeplőket

és

ma j foltokat

valamint az összes

bőrtisztítatlansá-

gokat

biztosan eltávolít

- 1 tégely valódi Spitzer kenőcs 35 kr.
- 1 üveg valódi Spitzer mosdóvíz 40 kr.
- 1 darab valódi Salvator-szappan 50 kr.
- 1 doboz valódi, lyoni rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt.
- 1 tégely kézpaszta 60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!
Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kérik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

BÖLÖNI SÁNDOR

KÖNYVNYOMDÁJA

*** SZILÁGY-SOMLYÓN. ***

Ajánlja a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő betűkészlettel, diszítésekkel és a legujabb szerkezetű GYORSSAJTÓVAL ellátott könyvnyomdáját, mindenféle nyomdai munkák gyors, csinos és hibátlan elkészítésére.

A LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN ÉS LEGRÖVIDEBB IDŐ ALATT KÉSZIT:

TUDOMÁNYOS és SZÉPIRODALMI KÖNYVEKET,

FOLYÓIRATOKAT, KÖRLEVELEKET, SZÁMLÁKAT, ÁRJEGYZÉKEKET, FALRAGASZOKAT,

BÁLI ÉS LAKODALMI MEGHÍVÓKAT, ELJEGYZÉSI KÁRTVÁKAT,

LEVÉLPAPIROKRA és BORITÉKOKRA CZIMEKET, NÉVJEGYEKET stb.

Szocskás és sima levélpapirokkal,

borítékok-, és mindennemű nyomtatványhoz nagyválasztékú papírkészlettel rendelkezik.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

UGYANITT MEGRENDELHETŐ A

„SZILÁGY-SOMLYÓ”

TÁRSADALMI HETILAP, MELY A MEGYE EGYIK LEGELTERJEDTEBB LAPJA.